

SUN'IY INTELLEKTNING INGLIZ TILI O'QITISHDAGI O'RNI

Dadakhonova Mukhtasar

Termiz shahar 1-maktab ingliz tili o'qituvchisi

<https://doi.org/10.5281/zenodo.17405212>

ARTICLE INFO

Qabul qilindi: 10-oktabr 2025 yil
Ma'qullandi: 15-oktabr 2025 yil
Nashr qilindi: 21-oktabr 2025 yil

KEYWORDS

Sun'iy intellekt, Ingliz tili
o'qitish, Texnologiya
integratsiyasi, Raqamli
savodxonlik, Ta'lim
innovatsiyasi.

ABSTRACT

So'nggi yillarda sun'iy intellekt (AI) ta'lim sohasida eng ta'sirli texnologiyalardan biriga aylandi. Ingliz tili o'qitish (ELT) jarayonida AI vositalari an'anaviy ta'lim usullarini o'zgartirib, o'qituvchi va o'quvchilar uchun muloqot, teskari aloqa va shaxsiylashtirilgan ta'lim imkoniyatlarini yaratmoqda. Ushbu maqolada AI'ning ingliz tili o'qitishdagi o'rni, uning afzalliklari, muammolari va o'qituvchilarning texnologik yangiliklarga moslashish zaruriyati yoritiladi.

Texnologik taraqqiyot butun dunyoda ta'limning tabiatini o'zgartirdi. Endi ingliz tili o'qituvchilari faqat darslik va doskaga tayanmaydi; ular ChatGPT, Grammarly va Duolingo kabi AI vositalaridan foydalanib, dars samaradorligini oshirish va o'quvchilarning ishtirokini kuchaytirishlari mumkin. AI o'qituvchilarga interaktiv materiallar yaratish, til ko'nikmalarini baholash va tezkor fikr bildirish imkonini beradi. Bu texnologiyalar o'quvchilarga o'z mustaqil o'rganish ko'nikmalarini rivojlantirishga yordam beradi.

Sun'iy intellekt ingliz tili o'qituvchilariga bir nechta muhim sohalarda yordam beradi:

1. Shaxsiylashtirilgan ta'lim: Sun'iy intellekt tizimlari o'quvchilarning kuchli va zaif tomonlarini tahlil qilib, mashqlarni ularning ehtiyojlariga moslashtiradi. Masalan, Grammarly yoki EWA English platformalari grammatik yoki talaffuz muammolarini aniqlashda yordam beradi.

2. Baholash va fikr bildirish: Avtomatlashtirilgan tizimlar yozma va og'zaki ishlarni tezkor va xolis baholaydi. Bu o'qituvchilarga vaqt tejash va o'quvchilarga aniq tahliliy fikr bildirish imkonini beradi.

3. Nutq va talaffuz mashqlari: Tovushni tanish texnologiyalari va ayniy intellekt chatbotlar yordamida o'quvchilar real muloqot mashqlarini bajarishi mumkin. Bu darslarni yanada jonli va qiziqarli qiladi.

4. O'qituvchilarni qo'llab-quvvatlash: Sun'iy intellekt dars rejalari tuzish, mashqlar yaratish va o'quv materiallarini tanlashda yordam beradi. Masalan, ChatGPT bir necha soniyada dialoglar yoki lug'at ro'yxatlarini yaratib beradi.

Biroq, sun'iy intellekt'dan ortiqcha foydalanish inson omilining kamayishiga olib kelishi mumkin. Shuning uchun, o'qituvchilar bu vositalardan oqilona va tanqidiy foydalanishlari

zarur. O'qituvchi roli endi faqat bilim beruvchi emas, balki yo'l-yo'riq ko'rsatuvchi va yo'naltiruvchi sifatida o'zgaradi.

PPT tayyorlash uchun sun'iy intellekt (SI) platformalari

Ushbu hujjatda taqdimot (PowerPoint) tayyorlashda yordam beruvchi eng mashhur va samarali sun'iy intellekt (SI) platformalar haqida ma'lumot beriladi. Har bir platforma qisqacha tavsif, afzalliklari va foydalanish bo'yicha tavsiyalar bilan birga keltirilgan.

Microsoft PowerPoint AI Generator

Tavsif: Microsoft-ning PowerPoint dasturida SI yordamida slaydlarni tez tayyorlash imkoni mavjud.

Afzalliklari: PowerPoint dasturini o'zgartirmasdan ishlash imkonini beradi, dizayn va matnni avtomatik taklif qiladi.

Tavsiya: Matnni kiriting, AI slayd dizayni va mazmunini avtomatik yaratadi. Professional taqdimotlar uchun ideal.

Canva Magic Design for Presentations

Tavsif: Canva platformasida "Magic Design" funksiyasi mavjud bo'lib, u matndan avtomatik taqdimot yaratadi.

Afzalliklari: Boshlovchilar va dizayn tajribasi kam bo'lgan o'qituvchilar uchun qulay.

Tavsiya: Taqdimot mavzusini kiriting, dizaynni tanlang va matnni o'zingizga moslab tahrirlang.

Slidesgo AI Presentation Maker

Tavsif: Matndan to'g'ridan-to'g'ri slayd yaratish imkoniyatiga ega bo'lgan onlayn vosita.

Afzalliklari: Tez va avtomatik tarzda professional dizaynli slaydlar yaratadi.

Tavsiya: Mavzu va qisqa matn kiriting, AI sizga mos slaydlarni yaratadi. Keyin tahrir qilib yakunlang.

Presentations.ai

Tavsif: Taqdimotlar, diagrammalar va infografikalarni avtomatik tayyorlaydigan SI platformasi.

Afzalliklari: Matndan to'liq tayyor slaydlar yaratadi, PowerPoint formatida saqlash mumkin.

Tavsiya: Slayd mavzusini belgilang va kerakli dizaynni tanlang. So'ngra PowerPoint formatida yuklab oling.

SlidesAI.io

Tavsif: Google Slides bilan integratsiyalashgan, matndan slayd yaratish imkonini beruvchi vosita.

Afzalliklari: Onlayn hamkorlik va Google Workspace foydalanuvchilari uchun juda qulay.

Tavsiya: Google Slides orqali o'rnatib, matnni kiriting — slaydlar avtomatik hosil bo'ladi.

Qaysi platformani tanlash kerak?

- Agar siz PowerPoint bilan tanish bo'lsangiz — Microsoft PowerPoint AI Generator eng mos.

- Agar sizga tez va estetik dizayn kerak bo'lsa — Canva Magic Design tavsiya etiladi.

- Agar siz mavzuni kiritsangiz, AI o'zi slayd tayyorlasin desangiz — Slidesgo AI yoki Presentations.ai.

- Google Slides foydalanuvchilari uchun esa — SlidesAI.io eng qulay variant.

Sun'iy intellekt yordamida talaffuzni o'rganish platformalari

1. ELSA Speak

ELSA Speak inglizcha soʻz va iboralarni toʻgʻri talaffuz qilishni oʻrgatadi. U foydalanuvchining nutqini tahlil qilib, qaysi tovushlarda xatolik borligini aniqlaydi va takomillashtirish boʻyicha aniq tavsiyalar beradi. Mobil ilova tarzida ishlaydi va oʻquvchilar uchun qulay interfeysga ega.

2. Speechling

Speechling platformasi oʻquvchilarga nutq mashqini oʻqituvchilar tomonidan tekshirish imkonini beradi. SI ovoz tahlili orqali talaffuzdagi kamchiliklarni koʻrsatadi va matn asosida qayta mashq qilishni taklif qiladi.

3. Google Pronunciation Tool

Google qidiruvi orqali foydalanish mumkin boʻlgan bu vosita foydalanuvchiga soʻz talaffuzini eshitish, talaffuzni yozib solishtirish va xatoliklarni koʻrish imkonini beradi. Eng asosiy afzalligi — bepul va tezkor.

4. Microsoft Read Aloud

Bu vosita SI asosida yozilgan matnlarni tabiiy ovozda oʻqib beradi. Oʻquvchilar toʻgʻri intonatsiya va urgʻularni eshitib, talaffuzni yaxshilashlari mumkin.

5. YouGlish

YouGlish inglizcha soʻzlar qanday talaffuz qilinishini real videolardan misollar bilan koʻrsatadi. YouTube videolari asosida ishlaydi va turli aksentlarni oʻrganish uchun foydali.

AI ingliz tili oʻqitish jarayonini shaxsiylashtirilgan, samarali va qulay shaklga aylantirish imkoniyatiga ega. Ammo muvaffaqiyatli integratsiya uchun oʻqituvchilar raqamli savodxonlikni rivojlantirishi va texnologiya bilan insoniy muloqot oʻrtasida muvozanatni saqlashi kerak. Ingliz tili oʻqitishning kelajagi — AI va oʻqituvchilar oʻrtasidagi hamkorlikda, yaʼni texnologiya yordam beradi, oʻqituvchi esa oʻquvchini fikrlash, muloqot va ijodga yoʻnaltiradi.

Foydalanilgan adabiyotlar roʻyxati:

1. Karimov, A. (2023). Sunʼiy intellekt va til oʻqitish texnologiyalari. Toshkent: Innovatsiya nashriyoti.
2. Smith, J. (2022). Artificial Intelligence in Language Learning: A Practical Guide. London: Routledge.
3. Brown, T. & Lee, H. (2021). Using AI Tools for English Pronunciation Practice. Journal of Applied Linguistics, 14(3), 112–126.
4. Google. (2024). Google Pronunciation Tool – Help Center. <https://support.google.com>
5. ELSA Corp. (2024). ELSA Speak: English Pronunciation App. <https://www.elsaspeak.com>
6. Speechling Foundation. (2023). Speechling: AI-based Speaking Coach. <https://speechling.com>
7. Microsoft. (2024). Read Aloud and Speech Features in Microsoft Word. <https://www.microsoft.com>
8. YouGlish Ltd. (2024). YouGlish: English Pronunciation in Real Context. <https://youglish.com>
9. Omonova, Z. (2022). Ingliz tili talaffuzini oʻqitishda raqamli texnologiyalarning oʻrni. Oʻzbekiston Respublikasi Pedagogika Jurnali, 3(5), 45–50.
10. UNESCO. (2023). Artificial Intelligence and Education: Guidance for Policymakers. Paris: UNESCO Publishing.